

निस्रावः 1 Expense, expending, expenditure. -2 The water of boiled rice.

निकट *a.* Near, close, hard by, proximate. -**टः**, -**टम्** Proximity. (निकटे is used adverbially in the sense of 'near', 'at hand', 'hard' or 'close by', वहति निकटे कालक्षोतः समस्तभयावहम् Śānti 3. 2). -**Comp.** -**ग**, -**वर्तिन्**, -**स्थ** *a.* near, at hand.

निकम् 10 **Ā**. To desire excessively, long vehemently.

निकाम *a.* [नि कम् घञ्] 1 Plentiful, copious, abundant; निकामजलां स्रोतोवहाम् Ś. 6. 16. -2 Desirous of. -**मः**, **मम्** Wish, desire; हातुं प्रचक्रमे राजा तां पुरीमानिकामतः Bhāg. 4. 28. 10. -**मम्** *ind.* 1 According to one's wish or desire, agreeably to desire. -2 To one's satisfaction, to the heart's content; रात्रौ निकामं शयितव्यमपि नास्ति Ś. 2 'I cannot even sleep at ease or comfortably at night'. -3 Very much, exceedingly; निकामं क्षामाङ्गी Māl. 2. 3; often used as the first member of comp. when it loses its final म्; निकामनिरङ्कुशः Git. 7; Ku. 5. 23; Śi. 4. 54.

निकामनम् Desire, longing after.

निकरः [निकृ भावात्सौ अप्] 1 A heap, pile. -2 A flock, multitude, collection; पपात स्वेदाम्बुप्रसर इव हर्षोऽश्रुनिकरः Git. 11; Śi. 4. 58; Rs. 6. 18. -3 A bundle. -4 Sap, pith, essence. -5 A suitable gift, honorarium. -6 A treasure.

निकर्तनम् See under निकृत्.

निकर्षण See under निकृष्.

निकषः (-**सः**). 1 A touch-stone, whet-stone; निकषे हेमरेखेव R. 17. 46; Mv. 1. 4. -2 (Fig.) Anything serving as a touch-stone, a test; नन्वेष दर्पनिकषस्तव चन्द्रकेतुः U. 5. 10; आदर्शः शिक्षितानां सुचरितनिकषः Mk. 1. 48; Dk. 1; K. 44. -3 A streak or line of gold made on a touch-stone; कनकनिकषरुचिशुचिवसनेन श्वसिति न सा परिजनहसनेन Git. 7. 6; कनकनिकषस्निग्धा विद्युत् प्रिया न ममोर्वशी V. 4. 1; 5. 19. -**Comp.** **उपलः**, -**ग्रावन्** *m.*, -**पाषाणः** a touch-stone, whetstone; तत्प्रेमहेमनिकषोपलतां तनोति Git. 11; तत्त्वनिकषग्रावा तु तेषां विपद् H. 1. 183. 2. 79.

निकषणः (-**णम्**) 1 the touch-stone; य एकः शूराणां गुरु-समरकण्डूनिकषणः Ve. 3. 16. -2 Rubbing off.

निकषा N. of the mother of Rāvaṇa or of imps in general. -*ind.* Near, hard, close by, at hand (with acc.); निकषा सौधभित्तिम् Dk.; विलङ्घ्य लङ्कां निकषा हनिष्यति Śi. 1. 68. -**Comp.** -**आत्मजः** a demon.

निकायः [नि-चि-घञ् कुत्वम्] 1 A heap, an assemblage, a class, multitude, flock, group in general; Mv. 1. निकाय इति सङ्घात् औत्तराधयेणावस्थित उच्यते। ŚB. on MS. 8. 1. 19; तप्तहेमनिकायाभं शितिकण्ठं त्रिलोचनम् (वीक्ष्य) Bhāg. 4. 24. 25. -2 A congregation, school, an association of persons who perform like duties. -3 A house, habitation dwelling-place; Ms. 1. 36; काशीनिकायः &c. -4 The body.

-5 Aim, butt, mark. -6 The Supreme Being. -7 Ved. Air, wind; Vāj. 15. 5.

निकायिन् *m.* (pl.) Serial sacrifices; निकायः एषां ते निकायिनः। ŚB. on MS. 8. 1. 19; निकायिनां च पूर्वस्योत्तरेषु प्रवृत्तिः स्यात् MS. 8. 1. 19.

निकाय्यः [cf. P. III. 1. 129] A dwelling, habitation, house; न प्रणाभ्यो जनः कच्चिन्निकाय्यं तेऽधितिष्ठति Bk. 6. 66; cf. पाय्यसान्नाय्यनिकाय्यधास्याः मानहविर्निवाससामिधेनीषु P. III. 1. 29 quoted in ŚB. on MS. 5. 3. 5.

निकार &c. See under निकृ.

निकाशः, -**सः** [नि-काश्-घञ्] 1 Appearance, sight. -2 Horizon. -3 Proximity, vicinity; प्रत्येष्यतं निकाशं मे कालेनाल्पीयसा पुनः Bhāg. 3. 16. 31. -4 Likeness, resemblance (at the end of comp.); कचिन्मणिनिकाशोदाम् (नदीम्) Rām. 2. 95. 10; Māl. 5. 13. -5 light. -6 secret; निकाशस्तु प्रकाशे स्यात् सदृशे रहसि स्मृतः Nm.

निकाषः Scratching, rubbing; कनकनिकाषराजिगौरैः Ki. 7. 6.

निकुञ्जः A measure of capacity equal to $\frac{1}{4}$ of a *Kudava* (also निकुञ्जक).

निकुञ्जः, -**जम्** 1 A bower, an arbour, a place overgrown with shrubs and creepers; यमुनातीरवानीरनिकुञ्जे मन्दमारिथतम् Git. 4. 2, 11; Rs. 1. 23. -2 A vault; दधानः सौधानामल्लघुषु निकुञ्जेषु घनताम् Māl. 2. 12. -3 A cavern; पर्यन्तभूधरनिकुञ्जविजृम्भमाणः Māl. 9. 3.

निकुम्भः 1 N. of an attendant of Śiva; R. 2. 35. -2 N. of the father of Sunda and Upasunda.

निकुम्भिला 1 A cave or grove at the western gate of Lankā. -2 An image of Bhadrakālī on the west side of Lankā. -3 A place where oblations are offered; ध्रुवं स मोहयित्वाऽरुमान् पापोऽगच्छन्निकुम्भिलाम् Bk. 17. 25.

निकुर (रु) **स्वम्** A flock, collection, mass, multitude; लतानिकुरस्वम् Git. 11. किरण^० **Ā**. L. 20; चिकुर^० 43.

निकुलीनिका A family art, one inherited by birth, any skill or art peculiar to a race. See निपातः Mb. 8. 41. 29.

निकृ 8 U. Ved. 1 To humiliate, subdue, overcome. -2 To maltreat, act or treat ill. -3 To injure, wrong, offend.

निकारः 1 Winnowing corn. -2 Lifting up. -3 Killing, slaughter. -4 Humiliation, subjugation. -5 Insult, injury, wrong, offence; तीर्णो निकारणवः Ve. 6. 43; Mv. 3. 41; 5. 14; 7. 8; Ki. 1. 43; 3. 44. -6 Abuse, reproach, disrespect. -7 Wickedness, malice; अलमङ्ग निकारोऽयम् Mb. 5. 129. 47. -8 Opposition, contradiction.

निकारणम् Killing, slaughter.